

ОЦІНКА ЧИННИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ ЗЕД ТУРИСТИЧНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Огієнко М.М., к.т.н., доцент

ВП «МФ КНУКІМ», м. Миколаїв

В умовах формування в Україні відкритої економіки актуальним є дослідження зовнішньоекономічної діяльності в різних сферах національного господарства. Для здійснення аналізу стану зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств необхідно дослідити сучасні тенденції і перспективи розвитку світового та національного ринків туристичних послуг.

Міжнародний туризм виступає не тільки як джерело надходження прибутків для продавців та задоволення духовних і фізичних потреб покупців, але й як зв'язуюча ланка між країнами, міжнародними регіонами, діловими колами різних держав, джерелом поширення інформації про них на зовнішніх ринках.

Що стосується рівня інтегрованості туристичної галузі України до світогосподарських зв'язків, то частка міжнародного туризму в структурі туристичних послуг протягом останніх п'яти років не перевищувала 30%.

На рівні туристичного підприємства ефективність діяльності залежить від того, наскільки вдало підприємство диверсифікувало свої надходження та розмістило свої активи у різних країнах з метою збільшення експорту туристичних послуг та використання місцевих переваг, пов'язаних з ширшим доступом до місцевих ресурсів.

Важливим аспектом щодо управління зовнішньоекономічною діяльністю туристичних підприємств є оцінка чинників та безпеки її здійснення.

Поширеним методом оцінки чинників здійснення ЗЕД туристичними підприємствами є PEST-аналіз, що передбачає аналіз політичних, економічних, соціальних і технологічних факторів. Але його універсальність є одночасно і перевагою (можливість співставлення з іншими сферами господарської діяльності) і недоліком (недостатньо враховує специфіку ЗЕД в туризмі). Всесвітня туристична організація в якості факторів розвитку міжнародного

туризму визначає демографічні і соціальні зміни, економічний і фінансовий розвиток, розвиток торгівлі, стан транспортної інфраструктури, засоби інформаційного забезпечення.

Нами запропоновано сукупність чинників, які впливають на характер та особливості зовнішньоекономічної діяльності туристичних фірм, які можна розділити на дві групи – зовнішні та внутрішні. Структура чинників ЗЕД туристичного підприємства представлена на рис. 1.

Зовнішні чинники ЗЕД туристичних підприємств – це зовнішні по відношенню до діяльності туристичних підприємств умови господарювання, середовище розвитку туристичного бізнесу. Вони пов'язані із діяльністю транснаціональних корпорацій, міжнародних організацій, державних органів, іноземних та вітчизняних конкурентів, кон'юнктурою ринку.

Результатом аналізу впливу зовнішніх чинників є оцінка ступеня комфортності та рівня невизначеності середовища розвитку ЗЕД туристичних підприємств.

Рис. 1. Чинники зовнішньоекономічної діяльності туристичного підприємства

Серед внутрішніх об'єктивних чинників здійснення ЗЕД туристичними підприємствами найвпливовішими є забезпеченість туристичними, фінансовими, матеріально-технічними ресурсами, рівень кваліфікації персоналу, доступ до світових інформаційних систем, сучасних технологій, інвестиційна привабливість. Комплексним показником, що характеризує внутрішні об'єктивні чинники є зовнішньоекономічний потенціал туристичного підприємства, тобто рівень його готовності для здійснення ЗЕД, а саме – рівень забезпеченості необхідними ресурсами та відповідність туристичних продуктів вимогам зовнішнього ринку.

Внутрішні суб'єктивні чинники пов'язані з особливостями менеджменту, оптимальністю прийняття управлінських рішень керівниками туристичних підприємств, корпоративною культурою обслуговування. Зокрема, це наявність досвіду, теоретичних знань та практичних навичок щодо здійснення ЗЕД, вибору контрагентів та укладання з ними зовнішньоекономічних договорів, інформованість, ефективність туристичного маркетингу, реклами, управління персоналом.

Результатом аналізу впливу зовнішніх чинників є оцінка сприятливості середовища розвитку ЗЕД туристичного підприємства, внутрішніх чинників – оцінка його зовнішньоекономічного потенціалу.